

LANDSTINGSREVISIONEN

Granskning år 2013 av kostnämnden

Rapport nr 28/2013

Innehåll

1.	Sammanfattande analys	3
1.1.	Rekommendationer	3
2.	Inledning	4
2.1.	Bakgrund	4
2.2.	Revisionsfrågor	4
2.3.	Avgränsning	5
2.4.	Revisionskriterier	5
2.5.	Metod	5
3.	Nämndens uppdrag.....	5
3.1.	Kostnämndens reglemente	5
3.2.	Samverkansavtal.....	5
3.3.	Kostnämndens verksamhetsplan	5
3.4.	Landstingets kvalitetskrav	6
3.5.	Lycksele kommuns livsmedelspolicy	6
4.	Nämndens protokoll	7
5.	Nämndens ekonomistyrning.....	7
5.1.	Vår kommentar	8
6.	Nämndens arbete med intern kontroll	8
6.1.	Vår kommentar	9
7.	Nämndens delårsrapporter och årsrapport.	9
7.1.	Delårsrapport per augusti 2013	9
7.2.	Årsrapport	9
7.3.	Vår kommentar	10
8.	Svar på revisionsfrågor.....	10
8.1.	Rekommendationer	11

1. Sammanfattande analys

Nämnden har få mätbara mål. Utifrån nämndens redovisning av måluppfyllelsen är det svårt att bedöma om resultatet är förenligt med fullmäktiges mål och uppdrag.

I likhet med tidigare år har inte nämnden i tid rapporterat delårsrapport och årsrapport till landstingsstyrelsen.

I likhet med förra årets granskning konstaterar vi att kostnämnden inte lever upp till fullmäktiges krav på intern kontroll. Nämnden har beslutat om en internkontrollplan men detta dokument är precis som tidigare år i princip detsamma som internkontrollplanen och innehåller inte några kontroller utöver den ordinarie uppföljningen. Nämnden har inte heller genomfört någon riskanalys som underlag för upprättandet av en internkontrollplan.

En positiv iakttagelse är att nämnden utvecklat rapporteringen av genomförda aktiviteter. Resultaten av genomförda kundundersökningar finns väl beskrivna i delårs- och årsrapporten. Vi ser gärna att nämnden fortsätter detta arbete och utvecklar verksamhetsplanen med fler mätbara mål för att på ett bättre sätt kunna bedöma nämndens måluppfyllelse.

1.1. Rekommendationer

Vi rekommenderar kostnämnden att:

- Utveckla verksamhetsplanen med fler mätbara mål för att på ett bättre sätt kunna bedöma måluppfyllelsen.
- Utveckla internkontrollplanen utifrån dokumenterade riskanalyser för att säkerställa att planerna innehåller relevanta kontroller.
- I tid besluta om delårsrapport och årsrapport så att dessa kan expedieras till landstingsstyrelsen enligt krav i reglemente och samarbetsavtal.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Styrelser och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med mål, beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelserna och nämnderna ansvarar också för återrapporteringen till fullmäktige.

Revisorerna ska enligt kommunallagen årligen granska styrelser och nämnder. Revisorerna ska pröva om styrelser och nämnder säkerställt att verksamheten är genomförd på ett tillfredsställande sätt, om räkenskaper är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

I granskningen av kostnämnden år 2012 lämnade revisorerna följande rekommendationer till nämnden:

- Att i delårsrapport och årsrapport redogöra för resultatet av genomförd uppföljning samt värdera måluppfyllelsen för samtliga verksamhetsmål
- Att inför arbetet med framtida internkontrollplaner utgå från dokumenterade riskanalyser för att säkerställa att planerna innefattar relevanta kontroller.
- Att säkerställa att nämndens delårsrapport och årsrapport expedieras till landstingsstyrelsen och landstingsfullmäktige i enlighet med krav i reglemente och samverkansavtal.

2.2. Revisionsfrågor

Den första övergripande frågan som granskningen ska besvara är om nämnden genomfört verksamheten på ett tillfredsställande sätt. Den andra övergripande frågan är om nämnden har haft en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll över verksamheten inom sitt ansvarsområde. Underliggande revisionsfrågor är:

- Är nämndens måluppfyllelse tillräcklig?
- Är nämndens redovisning av måluppfyllelse tillräcklig?
- Är nämndens rutiner för att säkerställa att beslut blir genomförda och riktlinjer tillämpas ändamålsenliga?

Granskningen har genomförts med stöd av revisionskontorets granskningsprogram för årlig basgranskning. Granskningsprogrammet innehåller delar för granskning av nämndernas verksamhetsplaner, protokoll, delårsrapporter, årsrapporter, ekonomiska månadsrapporter och arbete med intern kontroll.

2.3. Avgränsning

Granskningen avser nämndens verksamhet år 2013. Granskningen omfattar inte om nämnden säkerställt att räkenskaperna är rättvisande. Denna del granskas i samband med granskningen av landstingets årsbokslut.

2.4. Revisionskriterier

Vår bedömning av nämndens ansvarsutövande utgår från:

- Kommunallagen (6 kap. 7§)
- Kommunfullmäktiges och landstingsfullmäktiges reglemente för kostnämnden
- Fullmäktiges reglemente för intern kontroll
- Landstingsplan
- Samverkansavtal mellan landstingsfullmäktige i Västerbottens läns landsting och kommunfullmäktige i Lycksele kommun
- Landstingsstyrelsens anvisningar
- Landstingets regelverk (ledningssystem)

2.5. Metod

Granskningen har genomförts med stöd av revisionskontorets granskningsprogram.

3. Nämndens uppdrag

3.1. Kostnämndens reglemente

Landstingsfullmäktige och kommunfullmäktige fastställde år 2007 ett reglemente för kostnämnden. Av reglementet framgår att kostnämnden ansvarar för kostproduktionen i enlighet med det samverkansavtal som landstinget och kommunen tecknat.

3.2. Samverkansavtal

Av samverkansavtalet mellan Lycksele kommun och landstinget framgår att kostnämnden ingår i Lycksele kommuns organisation. Verksamheten leds av kostchefen som är underställd socialförvaltningens chef. Kommunen är arbetsgivare för personalen och ansvarar för beredning och verkställighet av nämndens beslut.

3.3. Kostnämndens verksamhetsplan

Av nämndens verksamhetsplan framgår att Lycksele kost ska uppfylla tre verksamhetsmål:

1. Producera en kvalitetssäker kost enligt de kvalitetskrav som kostnämnden ställt upp.
2. Bedriva verksamheten i enlighet med fastställd budget.

3. Utveckla en hälsofrämjande arbetsplatskultur som kännetecknas av medarbetarnas engagemang, inflytande och delaktighet.

För respektive målområde finns beskrivningar av aktiviteter, målvärden samt vem som är ansvarig för att följa upp målen och när dessa ska följas upp. Kostchefen ansvarar för att samtliga aktiviteter genomförs.

3.4. Landstingets kvalitetskrav

Av dokumentet ”Kvalitetskrav kost” framgår landstingets kvalitetskrav på kostproduktionen. I dokumentet framgår följande krav och anvisningar till verksamheten Lycksele kost:

- Verksamheten ska producera måltider med ett viss energi- och näringsinnehåll enligt anvisningar i dokumentet.
- Landstinget ställer krav på säkerhet vid leverans av måltider från produktionsköket till vårdenheter och avdelningar. Felleveranser får inte överstiga 1 % och för specialkost tolereras inga felleveranser. Specificerade temperaturkrav ska kontrolleras och dokumenteras och rapporteras till kostchefen.
- Regelbundna kostombudsträffar med kostchef, kostsamordnare och representanter från vårdavdelningarna ska genomföras och resultatet ska återrapporteras till kostnämnden.
- Utbildning till kökspersonal och kostombud ska ges regelbundet.
- Verksamheten ska årligen redovisa resultatet av lagstadgad egenkontroll av kökets matproduktion och hygienfrågor.
- Verksamheten ska minst en gång per år genomföra enkätundersökningar till patienter och personal och redovisa resultatet av enkäterna en gång per år.
- Verksamheten ska årligen sammanställa statistik över levererade portioner samt anmälda avvikelser avseende leveranssäkerheten.

3.5. Lycksele kommuns livsmedelspolicy

Lycksele kommun har fattat beslut om en livsmedelspolicy som innebär att kommunens verksamheter ska servera mat som köps in och tillagas på effektivast möjliga sätt och med så hög andel obearbetade varor som möjligt.

Kostnämnden har under 2013 beslutat att ställa sig positiv till en gemensam livsmedelspolicy för Lycksele kommun.

4. Nämndens protokoll

Nämnden har under år 2013 haft 5 protokollförda sammanträden. I tabellen nedan finns en sammanställning över i vilken grad nämnden beslutat om grundläggande styrdokument för sitt ansvarsområde.

Styrdokument	Beslut Ja/Nej	Vår kommentar
Verksamhetsplan år 2013	Ja	2013-04-26 § 15.
Budget år 2013	Ja	2012-03-30 § 13.
Beslutsregler och bestämmelser om delegation och tjänsteåtgärd	Ja	2008-02-26 . Nämnden har fattat beslut om en komplettering av delegationsordningen avseende upphandlingar och avtalshantering (2013-05-31 § 22).
Dokumenthanteringsplan	Ja	2011-10-07 § 25. Nämnden har inte beslutat om någon reviderad dokumenthanteringsplan under 2013.
Attestordning	Ja	2011-02-06 § 4
Delårsrapport	Ja	2013-09-23 §§ 32-33.
Årsrapport år 2013	Ja	2014-03-11 § 7. Nämnden har dock beslutat om årsrapporten för sent då den senast den 25 februari 2014 skulle ha expedierats till landstingsstyrelsen och landstingsfullmäktige.
Internkontrollplan år 2013	Nej	Se avsnittet om nämndens arbete med intern kontroll.

5. Nämndens ekonomistyrning

Vid varje sammanträde har kostchefen lämnat en ekonomisk rapportering. Av rapporterna har det framgått att kostchefen informerat om budgetavvikelser och orsakerna till dessa.

I delårsrapport 1 (t.o.m. mars 2013) har nämnden redovisat ett underskott på 251 268 kr. Som orsak till budgetavvikelsen har kostchefen i sin rapport angivit ökade livsmedelskostnader på grund av prishöjningar och inköp av livsmedel med högre kvalitet samt minskade intäkter. I delårsrapport 2 (t.o.m. augusti 2013) har nämnden redovisat ett underskott på 112 648 kr. Nämnden har i samma rapport prognostiserat ett nollresultat vid årets slut.

I årsrapporten redovisar nämnden ett underskott med 230 000 kr. Underskottet motsvarar 1,5 % av budgeten. Nämnden anger att underskottet beror på ökade livsmedelskostnader samt att Lycksele kost testat olika produkter inför ett nytt livsmedelsavtal i syfte att höja livsmedelskvalitén.

5.1. Vår kommentar

Nämnden har enligt protokollen inte vidtagit några åtgärder med anledning av de redovisade underskotten.

6. Nämndens arbete med intern kontroll

I tabellen nedan finns en sammanställning av nämndens följsamhet till landstingsfullmäktiges reglemente för intern kontroll.

Revisionsfråga	Bedömning Ja/Nej	Vår kommentar
1. Har nämnden upprättat en organisation för arbetet med den interna kontrollen?	Ja	Av internkontrollplanen framgår att kostchefen ansvarar för genomförandet.
2. Har nämnden säkerställt att det finns dokumenterade riskbedömningar?	Nej	Det finns inte någon dokumenterad riskanalys inför nämndens beslut om 2013 års internkontrollplan.
3. Har nämnden beslutat om en internkontrollplan?	Nej	Nämnden har beslutat om en internkontrollplan (2013-02-15 § 5). Detta dokument är dock i likhet med tidigare år i princip identiskt med verksamhetsplanen. Planen innehåller inte några kontroller eller aktiviteter utöver den ordinarie uppföljningen.
4. Har nämnden säkerställt att internkontrollplanen beskriver vilka kontroller som ska genomföras, vem som har ansvar för kontrollerna och när uppföljning ska vara genomförd?	Nej	

5. Har nämnden säkerställt att kontroller i internkontrollplanen är genomförda?	Nej	
6. Har nämnden beslutat om åtgärder i händelse av att den interna kontrollen visat på brister?	Nej	
7. Har nämnden senast i samband med årsredovisningen till landstingsstyrelsen rapporterat om resultatet från sin uppföljning av den interna kontrollen?	Nej	Som vi påpekat ovan är internkontrollplanen i princip densamma som verksamhetsplanen och saknar kontroller och aktiviteter utöver den ordinarie uppföljningen.

6.1. Vår kommentar

Vi bedömer att nämnden för år 2013 inte uppfyller landstingsfullmäktiges krav på intern kontroll.

7. Nämndens delårsrapporter och årsrapport.

7.1. Delårsrapport per augusti 2013

Kostnämnden har vid sitt sammanträde den 23 september 2013 beslutat om en verksamhetsberättelse och en ekonomirapport som avser perioden fram till och med 2013-08-31. Dessa expedierades till landstingsstyrelsen och landstingsfullmäktige den 30 oktober 2013. Enligt de anvisningar som landstingsstyrelsen skickat ut skulle dokumenten expedierats senast den 23 september 2013.

I verksamhetsberättelsen redovisar nämnden de aktiviteter som genomförts under perioden samt resultatet av dessa. Nämnden redovisar även i korthet resultatet från de inspektioner som miljökontoret genomfört.

7.2. Årsrapport

Kostnämnden beslutade den 11 mars 2014 om årsrapport för år 2013. Årsrapporten har därmed inte beslutats i tid då den skulle ha expedierats till landstingsstyrelsen och landstingsfullmäktige senast den 25 februari 2014.

Vid vår bedömning av nämndens måluppfyllelse har vi endast tagit hänsyn till de mål som är mätbara. Nämnden har i sin verksamhetsplan flera mål som inte är mätbara. I årsrapporten redogör nämnden för måluppfyllelsen utifrån sina tre övergripande verksamhetsmål:

1. *Kostnämnden ska producera en kvalitetssäker kost enligt de kvalitetskrav som kostnämnden ställt upp.*

Delmål: Mer än 95 % patientnöjdhet och mer än 90 % nöjdhet bland gäster i personalmatsalen. Målet uppnås delvis då enkätens resultat är att 90 % av patienterna och 97 % av gästerna i personalmatsalen ansett att maten har varit bra eller mycket bra.

Delmål: 100 % efterlevnad av inspektioner. Lycksele kost har under 2013 haft fyra inspektioner. Vi kan inte utifrån årsrapporten utläsa om målet uppfyllts.

2. *Kostnämnden ska bedriva verksamheten i enlighet med fastställd budget.* I årsbokslutet redovisar nämnden ett underskott på 230 000 kr vilket motsvarar 1,5 % av budget. Målet är inte uppfyllt.

3. *Kostnämnden ska utveckla en hälsofrämjande arbetsplatskultur som kännetecknas av medarbetarnas engagemang, inflytande och delaktighet.*

Delmål: Sjukfrånvaro mindre än 4 %. Nämnden redovisar en sjukfrånvaro på 2,4 %. Målet är uppfyllt. Övriga delmål är inte mätbara

7.3. Vår kommentar

Granskningen visar att kostnämnden inte i tid har rapporterat delårsrapport och årsrapport till landstingsstyrelsen.

Vi konstaterar att nämnden har få mätbara mål. Det är därför svårt att bedöma om nämndens resultat är förenligt med fullmäktiges mål och uppdrag.

8. Svar på revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning Ja/Nej	Vår kommentar
Är nämndens redovisning av måluppfyllelse tillräcklig?	Delvis	Vår bedömning är att redovisningen av genomförda aktiviteter förbättrats men att nämnden bör fortsätta att utveckla fler mätbara mål för att kunna bedöma om nämndens måluppfyllelse.
Är nämndens måluppfyllelse tillräcklig?	-	Vi rekommenderar nämnden att ta fram fler mätbara mål. Vi kan utifrån det redovisade resultatet i årsrapporten inte bedöma om nämndens måluppfyllelse är tillräcklig.
Är nämndens rutiner för att säkerställa att beslut blir genomförda och riktlinjer tillämpas ändamålsenliga?	Nej	Vår bedömning är att nämnden inte uppfyller fullmäktiges krav på internkontroll. Den internkontrollplan som nämnden beslutat om är i princip identisk med verksamhetsplanen och

		innehåller inga övriga kontroller utöver den vanliga uppföljningen. Nämnden har inte heller genomfört någon dokumenterad riskanalys inför beslut om internkontrollplan.
Har nämnden agerat med anledning av revisorernas rekommendationer i 2012 års granskning.	Delvis	Det är positivt att nämnden förbättrat rapporteringen av genomförda kontrollaktiviteter. Nämnden har dock inte genomfört någon riskanalys inför beslut om internkontrollplan. Vi noterar också att nämnden även för år 2013 inte expedierat delårsrapport och årsrapport till landstingsstyrelsen i enlighet med krav i reglemente och samverkansavtal.

8.1. Rekommendationer

Vi rekommenderar kostnämnden att:

- Utveckla verksamhetsplanen med fler mätbara mål för att på ett bättre sätt kunna bedöma måluppfyllelsen.
- Utveckla internkontrollplanen utifrån dokumenterade riskanalyser för att säkerställa att planen innehåller relevanta kontroller.
- I tid besluta om delårsrapport och årsrapport så att dessa kan expedieras till landstingsstyrelsen enligt krav i reglemente och samarbetsavtal.

Umeå den 20 mars 2014

Jonas Hansson
Revisor